

Ta zapisnik nam kaže vso velikost hrabrega, neustrašenega moža, vso velikost njegovih tovarišev; kaže nam blago srce, zaupanje v Boga in pa vdanost v voljo božjo, ko je veliki mož videl, da ni nobene pomoči več. In vendar je bila pomoč tako blizu, tedaj ko sta prišla Garrard in Demetrie začetkom marca v one kraje. Kaže nam zapisnik o tej ganljivi drami južnega tečaja vrline, vredne vsega našega občudovanja, vrline, o katerih mislimo, da so izginile s sveta.

ANTON ŠTEFIC:
MOLITEV.

Izvedo najprvo, da je Scott s tovariši odkril južni tečaj 18. januarja 1912, torej mesec dni za Amundsenom, in našel tam tudi še svilen norveško zastavo, postavljeno od Amundsena. Gotovo to ni moglo bodrilno vplivati na Angleže. Značilno je, da sta bila Amundsen in Scott enako stara, oziroma mlada, rojena l. 1868. Poleg zastave so zadeli tudi še na norveški šotor, ki ga je Scott fotografiral; že preje, ob 88°, so bili videli sledove Amundsenovih sani. Ko so merili širino, jim je manjkalo še pol minute, šli so še 1 km naprej in zasadili v tla angleško zastavo. Prvega dne je bilo oblačno, potem pa jasno, termometer - 20°, ista temperatura kakor jo je opa-

zoval Amundsen. Šli so nazaj, v začetku po 25 km na dan, enkrat 29 km.

Najmočnejši med njimi, Edgar Evans, ni bil več tak, kakor v začetku; nazadnje se je s smučmi zamotal v ledu, padel je in si pretresel možgane. Zaradi njega so morali marširati tedaj počasneje, hrane je bilo vedno manj. 17. svečana 1912 je Evansu ena noga ušla iz smuč, moral je ostati zadaj; drugi so marširali dalje, si napravili šotor ter kuhali; mislili so, da bo Evans kmalu pri njih, preden bo obed gotov. Ker pa ni prišel, so ga šli iskat, na tleh so ga našli, ni bil mogel več naprej. Trudil se je, da bi šel dalje, a revež ni mogel več, naložili so ga na sani in ga pripeljali do šotora; dve uri pozneje je umrl.

Mala karavana se pomika dalje, oslABLJENA je; najbolj slab je sedaj Oates. Tigre je že lovil v Indiji, v burski vojski se je odlikoval, prevzel je skrb za Scottove ponije, udeležil se ekspedicije do tečaja in umrl tu junaške smrti. Ta oslabelelost in pa Evansova nezgoda je zapečatila usodo ekspedicije; za pot, ki jo je napravil Amundsen v enem dnevu, so potrebovali nazadnje en teden. Preden so dosegli prihodnjo zalogo — druga od druge so bile oddaljene po 111 km —, so bili že vsi izmučeni; mraz je pritiskal čimdalje bolj, sneg je bril z ostrino noža. Oates postaja slabši, zadržuje druge; ker ga ne morejo pustiti samega, napravijo samo 14 km na dan, nazadnje samo še pet! Zdravi ljudje bi bili prišli od zaloge do zaloge v štirih dneh, Scott in tovariši so potrebovali za isto pot deset do dvajset dni. Zmanjkalo jim je hrane, zmanjkalo pa tudi kuriva, olja, s katerim so kuhali.

Pride veličastni trenutek, ko se Oates žrtvuje, trenutek, ki bi se moral ovekovečiti, o kojem bi morali govoriti v šoli kakor govorimo o smrti nepozabnih junakov. A govori naj Scott sam: »Roke in noge kapitana Oatesa so bile polne ran vsled mraza. Že 16. marca smo vedeli, da se mu bliža smrt. Teden na teden je prenašal ta junak strašne bolečine, a ni izgubil upanja; bil je hraber mož. Ko je čutil bližajoči se konec, je izrazil 16. marca zvečer v našem šotoru upanje, da se ne bo več zbudil. A zbudil se je, pogledal je vun iz šotora in videl, da razsaja strašen vihar. Rekel je: Malo grem vun pogledat, morebiti me dalj časa ne bo nazaj. — Nismo ga videli več, odšel je proč v vihar. Vedel je, da mora umreti, in hotel je prihraniti svojim tovarišem zadnje bridke ure. Mislimo, da je iskal smrt. Umrl je kot angleški gentleman.«

Težko kje čitamo o enakih prizorih. Čutil je Oates, da je tovarišem na poti. Bolan je bil, hudo